

2014.10.15.

El lehet menni...

Négy nyomasztó grafikon a kivándorlásról

A kivándorlók 80 százaléka fiatal, az értelmiség, a magasan képzettek jó része búcsút int Magyarországnak. Nem igazán akarnak visszajönni. A KSH egy nemzetközi projekt keretében felmérte, hogy pontosan mennyi magyar is vándorolhatott ki Magyarországról. A 350 ezer kiment, huzamosabb időt kint is dolgozó honfitársunk jellemzőit megnézve riasztó és felettébb aggodalomra okot adó mutatók is vannak. Kiválogattunk ezek közül most négy fontos elemet.

El lehet menni...

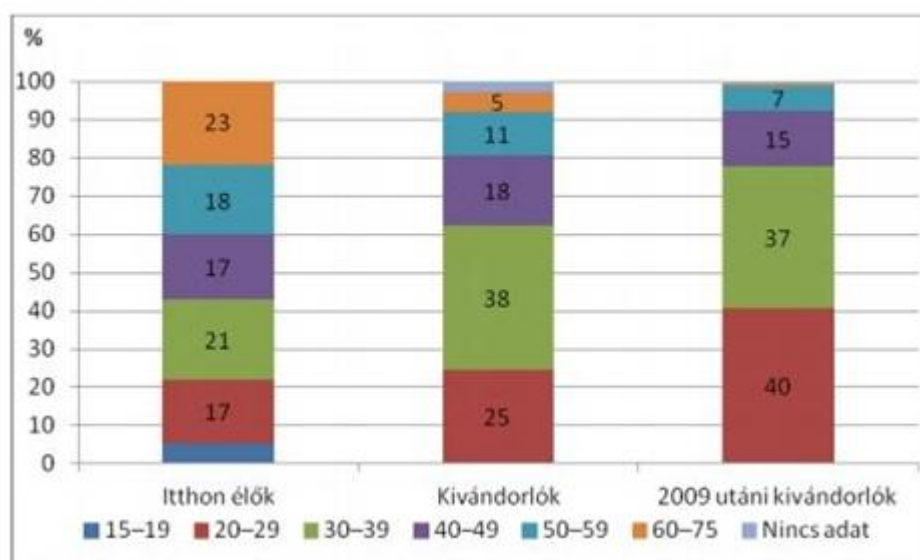
Négy nyomasztó grafikon a kivándorlásról

Sajtótájékoztatót tartott szerdán a Központi Statisztikai Hivatal (KSH), melyen az általuk vezetett 8 országra kiterjedő migrációs kutatás Magyarországra vonatkozó megállapításait ismertették (más országokról is szó esett, de a fókuszban érthető módon hazánk állt). A sajtótájékoztatóról [itt írtunk](#), ám most a [tanulmányból](#) kiemeltünk négy olyan grafikont, ami igazán aggodalomra adhat okot Magyarországnak.

1.

A már évek óta folyó, különböző találgatásoknak tehet most a végére egyfajta pontot a SEEMIG kutatása, a KSH keretében végzett más migrációs statisztikákat és a SEEMIG pilot survey-jét alapul véve 2013 év elején nagyságrendileg 350 ezer olyan kivándorolt magyar élt a világban, akik 1989 után, és legalább egy évvel a felmérés előtt hagyták el Magyarországot. Az első legmegdöbbentőbb adat az, melyet ugyanakkor személyes tapasztalatokból már sokan leszűrhettek, hogy a 2009 után kivándorlók majdnem négyötöde fiatal.

2. ábra A kivándorlók megoszlása életkori csoportok szerint az itthoni lakossággal összehasonlítva

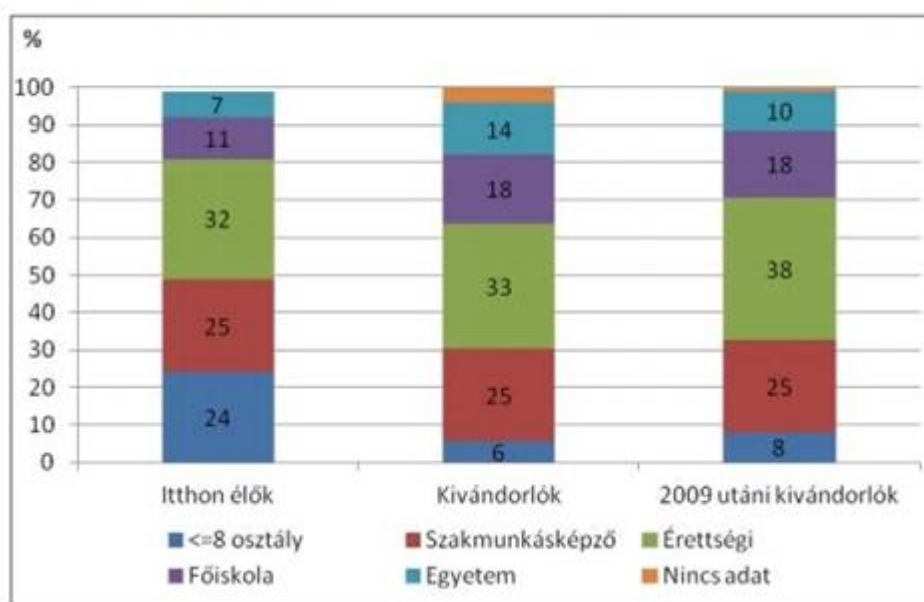
A jobb oldali oszlopra kell figyelni, szinte csak a fiatalok hagyták el az országot 2009 után Fotó: KSH

A fiatalok kiáramlásának problémájára Melegh Attila is utalt a sajtótájékoztatón, az elvándorlásukkal az ország elveszíti jövőbeli erőforrásainak egy részét. Ez pedig rövid és középtávon bevételi problémákat okozhat: kevesebb adó- és járulék érkezik be az államkasszába, és a belső fogyasztás is kisebb lehet. A kivándorlók nyugdíjrendszerre gyakorolt hatásáról [itt írtunk bővebben](#).

2.

A kivándorlók között lényegesen magasabb a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya az itthon élőkhez képest: míg az itthoni népesség 18 százaléka rendelkezett diplomával, addig a kivándorolt magyaroknál ez az arány 32 százalék. A kivándoroltak harmada így a legképzettebb magyarok közül kerül ki, akik minden bizonnyal nem minimálbért kerestek itthon (ha dolgoztak, márpedig minden bizonnyal így volt, hiszen a diplomások körében lényegesen alacsonyabb a munkanélküliség, mint az alacsonyabb képzettségűek körében). Másfelől az ország így az értelmiség egy komoly részének is búcsút mondhat.

3. ábra A kivándorlók megoszlása legmagasabb iskolai végzettség szerint az itthoni lakossággal összehasonlítva

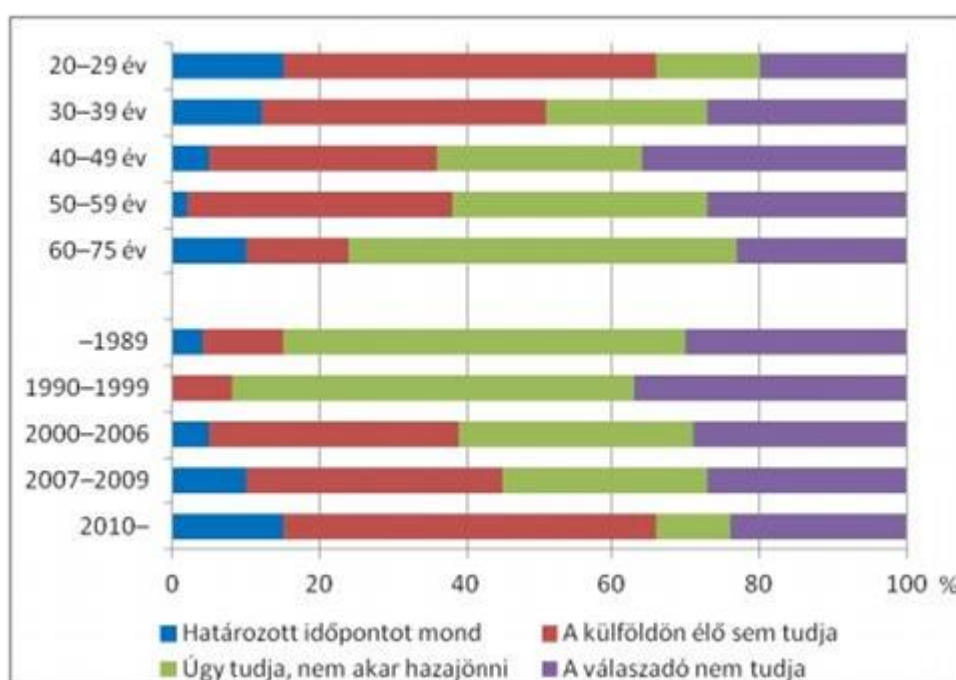
A középső oszlopban látható a kivándoroltak iskolai végzettsége: igen magas a felsőfokú végzettségűek aránya Fotó: KSH

3.

Az itthon maradt család- és háztartástagoktól azt is igyekeztek megtudni a kutatás során, hogy vajon szándékozik-e hazatérni a külföldön tartózkodó kivándorolt. Az eseteknek csupán 10 százalékában tudtak határozott, időponthoz vagy legalább körülbelüli időintervallumhoz köthető hazatérési szándékról

beszámolni. A legtöbb esetben azt a választ kapták a kutatók, hogy a kérdezett tudomása szerint maga a külföldön élő személy sem tudja, haza akar-e térni, illetve mikor tenné ezt (37 százalék), míg 25 százalék határozottan úgy nyilatkozott, hogy szerinte a külföldön élő háztartástagjának, rokonának nincsenek hazatérési szándékai. Az adatok alapján az látszik, hogy minél régebben él valaki külföldön, annál valószínűbb, hogy már nem szándékozik hazatérni. A 2009 után kiköltözőkre viszont inkább a bizonytalanság a jellemző (51 százalék), és csupán 10 százalékról valószínűsíthető, hogy egyáltalán nem tervez hazatérést.

8. ábra Hazatérési szándékok a kivándoroltak egyes csoportjaiban, %

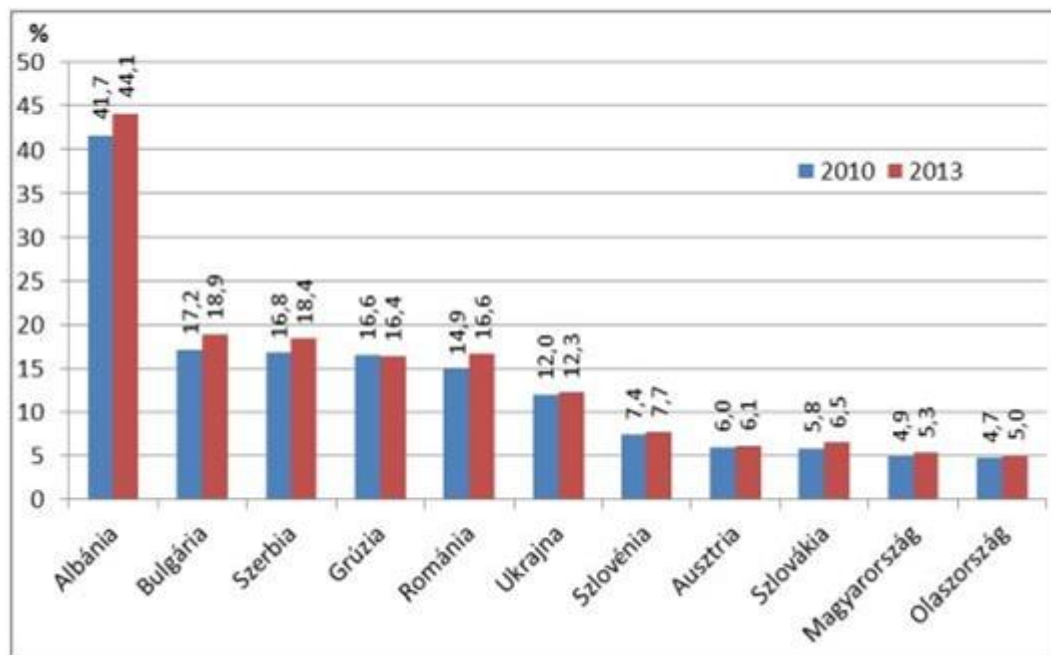

Nagyon kevesen tudják, hogy biztosan haza akarnak jönni Fotó: KSH

4.

Bár a sajtótájékoztatón is felhívták arra a figyelmet, hogy nem Magyarországról pörög a legjobban a kivándorlás, nem is tőlünk mentek el a legtöbben a számokat tekintve, ám az látszik, hogy nő a kivándoroltak száma, 2010 és 2013 között ekkora megugrás volt:

16. ábra. Délkelet-európai országokból elvándorlók megoszlása a jelenlévő népesség százalékában, 2010/2013 (születési ország szerint)

Az adatokból az látszik, az otthon lévő népesség arányát tekintve nem Magyarországon pörög a legjobban a kivándorlás, ám nálunk is gyorsul a folyamat Fotó: KSH

Ha ezt a gyorsuló folyamatot összekapcsoljuk az előző grafikonnal, akkor talán meg lehet fogalmazni egy olyan hipotézist, hogy ha ez a folyamat folytatódik, vagyis egyre többen költöznek ki külföldre, akkor az évek múlásával már egyre kevésbé lehet motiváció arra, hogy hazaköltözzenek. Azt nyilván nem tudjuk, hogy egy erőteljesebb hazai gazdasági növekedés, társadalmi folyamatok változása mennyiben befolyásolhatja a hazatérési szándékokat, ám az idő előrehaladtával ezek a húzó faktorok, ha meg is történnének, akkor már komolyan erejüket veszíthetnék.